

هل يموتنا

ölmek zamanı

2 ÖLMEK ZAMANI

engin'e ağıt ¹

nasıl başlasam bilmem ki...
bugün engin'i edirnekapı'da bir yere götürdük.
aslında "bir yer" de değil...
ciddi bir giriş kapısı var.
müracaat binası...
bekçi kulübeleri...
mavili beyazlı levhalar...
bahçe gibi bir yer... koskocaman...
yolları falan düzgün sayılır. etrafta oldukça yeşillik de var.
ve bir sürü taş... bir sürü taş... sürü taş... taş...
ve selviler...

onu orada bıraktık.
ve bizler, sağ olanlar geri döndük günlük işlerimize.

sonra düşündüm.
iş yerimizdeki haşim ve yavuz ve taksimdeki mustafa ve
tepebaşında oturan madam anastasya ve tabii sizler...
engin'i hiç tanımadınız. onu hiç bilmediniz.
nasıl tanıyabilirsiniz, nasıl bilebilirsiniz ki...
onu hiç görmediniz, onunla hiç konuşmadınız...
sizler onunla beraber bisiklete binip kambur'un yerinde
denize girmediniz ki...

bir yaz günü bostan yerinde bütün gözlerden uzak onunla
beraber fosur fosur birinci içip ağız dolusu dumanı göğe
savurmadınız, erenköy'de erik ağaçlarına onunla beraber
çıkmadınız ki...

kim onunla beraber hristo'yla dalga geçti,
hristo'nun ayranını içti?
kim onunla güldü,
hüzünlendi,

¹ engin mirel.

3 ÖLMEK ZAMANI

dondurma yedi,
küfür etti,

balıkçı oktay'a yardım etti?

tahta fiçıda dondurma çevirip sergide karpuz attı?
köprüüstüne kadar tramvayın arkasına kim asıldı?
ne haşım, ne yavuz, ne taksimdeki mustafa ne madam
anastasya ne de selahattin bey veya sacide hanım.

ama biz...

bizler onunla beraberdik.

o bizimleydi.

her gün, her saat. birbirimize bir ısıklık kadar uzaktık. tek
bir ısıklık kadar.

bir ısılıkla başlardı bütün bu anlattıklarım.

bu anlattıklarım...

tam bin sene önceydi...

bin sene önce akıp giden zamanın rengarenk boyalı küp
şeklindeki bizim için sabit duran o bir kısmı bizimdi.
bize aitti.

alaimisema renklerinin uçtuğu o küp içerisinde yalnızca
biz vardık, engin vardı...

bunları ne haşım, ne yavuz, ne taksimdeki mustafa ne
madam anastasya ne selahattin bey ne sacide hamfendi
ne de sizler bilebilirsiniz...

"noolmuş yani" dediniz...

değil mi?

diyebilirsiniz...

sanki öyle dediniz gibi geldi de bana...

haklısınız... yerden göğe kadar...

olan şu ki bizler zamanın o dilimini bütün renklerini ve
bütün seslerini paylaşıp yüreğimize koyduk.

biraz dikkatli bakarsanız göreceksiniz.

kayık salıncaklar, atlı karıncalar, dönme dolaplar...

şimdi o cümbüşün içinde bir de engin var.

iyi mi etti kötü mi etti bilemiyorum.

o payını bize verdi ve gitti.

4 ÖLMEK ZAMANI

artık her birimizin içinde, hatıralarımızın içinde o
cümbüşün içinde bir de engin var.
onlarla beraber yaşayan...
canlı...

taa ki...

biz de kapılı, bahçeli, selvili yerleri yavaş yavaş mekan
tutmaya başlayıncaya kadar...

sonra ?

sonra artık engin de yok olacak.

biz onu mekan tutacağımız yerlere salıncaklarımızla,
renklerimizle, kahkahalarımız ve gözyaşlarımızla
beraberimizde götüreceğiz.

artık hiç ama hiç kimse engin'i ve bizleri bilmeyecek...
hatırlamıyacak...

anmayacak...

belki de bir zaman sonra zürriyetlerin zürriyetlerinden
birisini, at üstünde heykel gibi dimdik duran, yüzünün bir
yerine bir tebessüm kondurmuş asil bir adam suretinin
soluk fotoğrafisine bakarak annesine soracak:

"bu kim?..."

sonra?

sonra o da bitecek.

o zaman haşim ve yavuz ve taksimdeki mustafa ve
madam anastasya ve selahattin bey ve de sacide
hanımlara artık sizler de katılabilirsiniz...

bizce bir mahsuru yok.

ama inanın...

lütfen inanın...

sizler... bizim yalnızca bizim olan alaimisema renklerinin
uçtuğu, zamanın bize bir süre için dahi olsa kiraya verip
emanet ettiği o küp'ü, o cümbüşü, o güzellikleri hiç bir
zaman, hiç bir zaman yaşayamayacaksınız.

o yalnızca bize aitti...

ve engin'e.

13Ocak1999

5 ÖLMEK ZAMANI

6 ÖLMEK ZAMANI

yüksel abla

kasım'ın ilk günü...

pazar...

üç gündür yağan yağmurdan sonra hava yeni parlatılmış
billur bir cam gibi, masmavi ve berrak...

güneş, bu sene artık kim bilir belki de son kez yorgun ve
yaşlı kemiklerimi ısıtıyor...

şükran duygusu bu olsa gerek...

yüksel abla'nın ölüm haberi geldi. cenazesi öğlen vakti
levent camiinden kaldırılacaktı.

içim sıkıştı.

yüksel abla'yı düşündüm.

bir ömür boyu eşinin ve çocuklarının üzerine titreyen,
ruhu güzel bir kadın.

çocuğunun, aile fertlerinin, en yakınlarının ve en son
eşinin başına gelenleri düşündüm...

kimi zaman azrailin galip geldiği kazalarda kimi zamansa
ölüm meleğinden bir lahza daha mühlet alındığı...

hastalıklarda hep onların başı ucunda...

hep bir yumak sevgi...

hep bir kocaman metanet, bir büyük gayret, bitmeyen bir
umut...

ve hiç söndürmediği sigaraları...

şimdi tahta bir kutu içinde.

caminin avlusu dolu. insanlar bu cenazede alışılmadık bir
şekilde suskunlar. kimsenin ağzını bıçak açmıyor. konuşan
bir tek kişi yok.

bu nasıl bir acıdır...

...ve semavatın bize onca güvence vermesine

rağmen ayrılmak ne kadar zor...

güneş yüksek ağaçların arasına saklanıyor.

birden bıçak gibi bir serinlik sırtımı yalayıp geçiyor.

hoca...

dini merasim...

7 ÖLMEK ZAMANI

her zamanki sorular...

her zamanki cevaplar. yüksel abla'yı yeşil bir arabaya koyuyorlar.

ve dört bir yöne dağılan kalabalık camiyi yavaş yavaş terkedip avluyu bomboş bırakıyor.

yalnızca dört tane güvercin... sonbahar güneşi ve serinlik... uçşan bir kaç yaprak...

otomobilimize biniyoruz ve armutlu pazarına gidiyoruz...

domates alıyoruz...

yeşil biber, elma, yufka yumurta...

ve ekmek...

eve dönüyoruz...

1kasım1998

8 ÖLMEK ZAMANI

ölmek...

bugün bu ülkede üç insan öldü.
önce bir büyük şair.
peri masalları misali üç gün üç gece (belki de daha fazla...) gazete sütunlarının ve televizyon ekranlarının dilinden düşmedi.
varsa yoksa şair...
elhak, fakat, kıymetli bir insandı.
ve sayısız miktarda hayat hikayesi bir o kadar şiirleri, cenazenin seyri ve kaldırılışı ve katılanlar, uğurlayanlar, ağlayanlar, gülenler, yolculuklar, söylevler...
yeniden ve yeniden ve tekrar, mükerrer okuyucuyu, seyredeni doyuruncaya kadar anlatıldı, gösterildi...

daha sonra bir büyük yazar.
o biraz da yukardaki müteveffa şairin cüssesinin gölgesinden sıyrılarak ancak vefatının üçüncü gününde sanat sayfalarının kimisinde şanına yakışır bir biçimde yer aldı... anıldı...
fakat teslim etmek gerekir, üçüncü müçüncü gün ama, tam bir gazete sayfası tahsis edildi kendisine...
bir de ismine gönderme yapılarak, öbür dünyaya "bağlasan dahi yolcu olması" bir solukta anılınca pek başarılı bir de söz oyunu konuldu, gazetecilik namı hesabına.

velhasıl, biri ziyade diğeri ise biraz daha az, günlerce gazete ve ekranlarda neredeyse ülkenin kaderini tepetaklak edebilecek, siyaseti bile gölgede bırakır oldular.
eee! tabii... bu da ülkenin (medyanın) sanata olan yaklaşımının bir kıymetli, kadirşinas bir göstergesi oldu.

ayni gün yetmişyedisinde yaşlanmaya fırsat bile bulamayan bir adamcağızın zavallı kalbi neredeyse kırmızı

9 ÖLMEK ZAMANI

süs balıklarının bile ortalarda yüzebilecekleri bir rutubete ve ortalama otuzdört derece suhunete dayanamadı... ve son nefesini tereddütsüz ve tek bir taksitte verdi...

bu adamcağız hayatında şiirle felan hiç uğraşmadı. yazı da yazmadı...

istanbul'da bir zamanlar gümrük işleri ile uğraştığı için yalnızca gümrük konşimentoları, dilekçeler, tahakkuklar, istidalar vesaireleri kaleme alması haricinde...

kitap falan filan gibi şeyler dersenez; gazetelerin bir zamanlar küfelerle dağıttığı ansiklopedileri muntazaman biriktirme ve raflara tasnif etmesi...

ki tabii bunlar edebiyattan (yazın!..) sayılmadığı için yukarda adı geçen uğraşlarının hatırı sayılır çabaları da edebiyat dünyası tarafından yakından ve uzaktan bu bağlamda hiç mi hiç ilgi görmedi...

hatta senelerce finlandya'dan ithal edilen ve onun insan üstü gayreti ile gümrük kapılarından nice tahsis, fiyat-kontrol, rica-minnet, para-rüşvetle geçen binlerce ton gazete kağıdının yüzü suyu hürmetine bile bir tek gazete sayfasının bir tek sütununda, bir tek satırında adı dahi anılmadı...

yaşadığı süre içinde adının değil neon ışıkları ile orada burada yanıp sönmemesi, üçbirçeyrek punto ile gazetenin gayibe çağrı ilanlarında bile anılmaması umurunda olmadı.

yine de öldüğü gün evi dolduran yirmibeş kişi (rakamla =25) onun ne kadar iyi ne kadar munis ne kadar yardımsever ne kadar g ü z e l bir insan olduğunu içtenlikle, sevgi ile anlata anlata bitiremediler.. "haza insandı..." dediler.

onun aramızdan ayrılmasından ülkenin, şehrin ve mahallenin haberi bile olmadı.

10 ÖLMEK ZAMANI

hikayelerin, romanların, ve burunlarından kıl aldırmayan
nl edebiyat dergilerinin dizilip basılmak için o rutubet
ve o suhnette her gün tonlarca kağıdın bir depodan bir
matbaaya nakledildiği, akbıyk değirmen sokak'ta, belli ki
"edebiyata" bu bağlamda erbabı edipten daha fazla
katkısı olan beli bükük, iki büklüm kağıt balyaları taşıyan
insanlardan da haberi olmadı bu ülkenin...

aynen dünya denen çamur parçasının üstünde bir tek
günde (24 saat...) yalnızca açlıktan ölen yüzbinlerce
Çocuktan bir tek gün ne bir tek karinin ne de bir tek
televizyon seyircisinin haberi olmadığı gibi...

not:

bu sonuncusunun edebiyatla bir alakası yoktur.

14ağustos1999

11 ÖLMEK ZAMANI

seksenler doksanlar

taksim kurtuluş tramvaylarının pangaltı'nın tam köşesinde, haylayf'ın önünden geçerken virajı alabilmek için yavaşlarken frenlerin tahammülsüz gıcirtılı sesler çıkardığı senelerdi.

sanırım lise son sınıftaydım. feriköy'de ince uzun bir apartmanda oturuyoruz. ve hayat etrafımızdan inanılmaz bir yavaşlıkla akıp gidiyor.

akşam yemekte oradan buradan konuşuluyor yine. anneannem:

- müzeyyen hanım vefat etmiş, diyor, duydunuz mu?

- kaç yaşındaydı anne? diye soruyor babam.

o zamanlar insanlar kayınvalidelerine halen anne diyorlardı. zannedersem bu adet artık kalktı...

- eee, seksenden fazlaydı, diyor anneannem.

müzeyyen hanımı hayal meyal hatırlıyorum. ufak tefek incecik saçlı güler yüzlü bir hanım.

o kadar...

ve unutup gidiyorum. çünkü bu gibi olaylar beni hiç mi hiç ilgilendirmiyor...

ilgilendirmiyordu...

o zamanlar...

lise son sınıfa gittiğimi söylemiştim değil mi?

seneler içerisinde dürdane hanım ve firdevs beyler de gittiler. Onlar da seksenlerden aşağı değillerdi herhalde.

o yıllarda ve onu takibeden zaman içerisinde bütün bu ölüm olayları bizden yani bizim nesilden milyonlarca kilometre ve asırlarca uzaktaydı.

çünkü onlar seksen ve doksandı...

halbuki biz?

ve hayat yavaşçacık akıp gidiyordu yanımızdan...

gurbet diyarlara yolculuklarımız oldu. yani dış ülkelere...

memleketle pek irtibatımız olamadı o sıralar. ama yine de birer ikişer ölüm haberleri geliyordu. bir taraftan yaş, ama bir taraftan da uzakta olmak insanı daha az etkiliyordu.

12 ÖLMEK ZAMANI

evlenip çocuk sahibi olunca insan hayat mektebinde bir rütbe üst sınıfa terfi ediyor. işte o basamak atlama zamanları geldiğinde, dünyadan ayrılmayı yaşları nedeni ile bir alışkanlık haline getirmiş olan seksenler ve doksanlar arasındaki mesafeyi bir parça olsun kapatmış olduk. fakat inanır mısınız halen işin farkında değildik. kimsecikler sırasını bozmuyordu. ya da biz öyle sanıyorduk. büyük dedem, haminninem, dedem ve ilah... birden beklenmedik bir şey oldu ve annem oyun bozanlık etti. sıra katiyen kendisinde olmadığı halde, hem de annesinden önce, kalktı gitti. o anda annemle aramızda olan kısa mesafenin farkına varabilmekten çok sadece yapılan oyunbozanlıktan dolayı şaşkınlığımız sonsuzdu. bizlerin ve herkesin...

ölüm bundan sonra ufak tefek yanlışlıklar dışında görevine devam etti...

çok yakınlarımızda cereyan eden olaylardan: kayınpeder, kayınvalide ve hatta sırası henüz gelmemiş olan kayınbirader...

babam ve arkasından amcam aramızdan ayrıldıklarında dünya kendi eksenini etrafında sanki daha bir çabuk dönüyormuş gibi geldi bana, lise yıllarıma oranla... çok yakınınızda parlayan bir şimşegin gürültüsü bir saniye sonra sizi serseme çevirir. o gümbürtüyü midenizde, karnınızda, göğsünüzde ve kalbinizde duyarsınız ya... yankılarıyla...

işte öyle oldu bu sefer...

yıldırım dibimize düşmüştü...

ve artık bu sefer seksenler ve doksanlarla aramızda kalan mesafenin gittikçe daraldığının birden farkına vardık. saçlarda oldukça beyazlar ve topaç gibi dönen bir dünya...

- bugün ne günlerden allaasen ?

- cuma...

- yahu ne çabuk geçti hafta...

folan gibi anlamsız konuşmalar...

13 ÖLMEK ZAMANI

zannedersem işte bu sıralarda bir rütbe daha üst sınıfa terfi ettiğimizi bir türlü kendi kendimize itiraf edemedik. halbuki bu terfi işini liselerde, nişanlıyken, ilk çocukta seve seve koşu koşu giyinmiştik... bunu bir marifet sayarak... ve bir an önce bir yerlere varabilmenin telaşı, aceleciliği ve belki de biraz da gururu ile... fakat ilk toronu kucağımıza aldığımızda artık çarnaçar resmi bir terfi töreninin yapılması gerekliliğini anladık. zaten biz anlamasak bile etrafımızdaki liseliler, nişanlılar ve yeni evliler yarı ciddi yarı şaka, çoğu kez de gülerек bize bunu sık sık hatırlattılar... sağolsunlar...

bu arada siyah cübbeli melek vazifeşinas bir defterdar memuru edası ile işini yapmaya devam ediyordu... ve sanırım işte tam bu sıralarda aramızdan ayrılan seksenler ve doksanlarla kendi aramızda kalan mesafenin oldukça daraldığını hissetmeye başladık... fakat ne tuhaf, insanoğlu bu gibi konuları hiç üstüne alınmıyor, toz kondurmuyor, yalnızca bir "eh" deyip günlük meşakkatin içinde olayı unutmaya çalışıyor... mümkün mü?..

gece başını yastığa koyduğun andan itibaren uykuyu uçurtma ipinle yavaş yavaş kendine çekene kadar geçen saatler boyunca camiyi, tabutu, dört kolu ve ağırlığını, mezarı, toprağı, kürek seslerini ve tahtaların üzerine düşen toprakların çıkardıkları tıkırtıları bir bir hatırlıyorsun... hepsi yeniden yeniye geçiyor karanlıkta gözlerinin önünden... en sonunda ipi çekip, bitap uykuyu bedenine indirene kadar...

14 ÖLMEK ZAMANI

artık yapılan hesaplarla seksenler ve doksanlar arasında kalan mesafeden çok o kulvarı sonuna kadar koşup koşamayacağımızın endişesi kapladı içlerimizi.
tamam onlar seksen doksan...
ama biz?

camii ve kabristanlara gidip gelişlerimizde hep bu mesafeleri ve hep finişe nasıl varabileceğimizi ara sıra da olsa düşündük...
geceleri uykusuz...
ta ki...
birdenbire birkaç gün ara ile... seksen doksan nerdeee...
bizimle aynı yaşlarda iki dostu kaybedinceye kadar...²
evet...
artık bizce endişeye bile gerek kalmadı...
sanırım son rütbeyi de omuzumuza yapıştırdılar...
çünkü artık bırakın aradaki mesafeleri, ihtimal dahilindeki finişleri bile düşünemiyoruz...
elinde orak, uzun siyah cübbeli, kukuletalı aziz meleğin nefesini ensemizde duyuyoruz...
hissettiğimiz ise sadece bir burukluk...
bu çiçekten bu kuşlardan, bu güneşten, bu bahardan, sevip bağlandığımız her şeyden...
dostlardan...
ayrılma vaktinin artık neredeyse gelip çattığını...
işte bu...
ölmek neyse ne ama...

² dünden beri bir ölüm olayı ile iç içeyiz. ölen çok yakın bir akraba. İç içelik de o yüzden zaten. sabahın erken saatlerinde başlayan hastahane koridorlarındaki bekleyiş, kimi zaman endişelerle yersiz umutlar arasında öglene kadar gitti geldi. daha sonra kaçınılmaz son... aslında hastalığın başlangıcından beri çaresizliği ve belli bir sona emin adımlarla giden önlenemez gelişmesi, kötülemesi insanda hiç bir ümit beslemeye açık kapı bırakmamıştı. fakat insan olmak ve biraz da yakınlık derecesi, dört nala "ben geliyorum" diye haykıran böyle bir kabusa rağmen ve ona meydan okurcasına en ince dallara kadar tutunduruyor insanı. ümit... boş yere... bile bile...
her neyse...

15 ÖLMEK ZAMANI

en zoru, en tahammülsüzü, sevdikleri geride bırakmak...
yani hasretlik...
30haziran2001

berrak adar...

sevil'in amcasının oğlu...
aynı benim yaşımda...
birseksenden biraz fazla, ve biraz da enine doğru
gelişmiş, iri yarı denecek bir cüseye sahip...
dudaklarında her daim bir gülümseme... ve "r" leri
yuvarlayarak konuşması...
berrak müthiş bir adam...
eline verilen her türlü müzik aletini on dakika içerisinde
çözer ve çalar... bateri, trompet, akordeon; bunlar benim
bildiklerim...
ve askerde tambur majör...
asıl mesleği motor tamirciliği... elinden kurtulup da tamir
edemediği hiç bir şey yok bu dünyada...
bir de acı kuvveti...
frankfurt'ta bir süre yollarımız bir birahanedede birleşti.
beraber çalıştık. bira doldurup servis yaptık... sarhoşları
dışarı attık...
çok eğlendik...
sonra amerika'ya gitti...
evlendi... bir daha evlendi... çocukları oldu...
ilk önce babası vefat etti. sevil'in amcası... kalpten... daha
sonra annesi çok çok ileri bir yaşta amerika'da aramızdan
ayrıldı...
şimdi de berrak...
hasta... çok hasta olduğunu yazdı. mesafeler
kavuşulamayacak kadar uzak. "atla gel buraya. hem
beraber oluruz. hem de neyse onun çaresine bakarız. biz
ve ailen" diye yazdım...
onunla son yazışmamız...
bütün hayatımda başıma gelen, beni isyan ettiren,
ağlamaklı olduğum bir son yazışma...
sevgili berrak...

17 ÖLMEK ZAMANI

*In a message dated 1/19/2007 12:03:32 P.M.
Eastern Standard Time,
Berrakonthehill writes:*

Sevgili Aykut,

*Keski gelebilsem. Ancak benim için artık imkânsız.
ANGINA çok fena sıkıştırıp duruyor evden çıkamıyorum
hatta günümün 3-4 saati hariç yataktan çıkamıyorum.
Herkes hastahaneye gitmem için bana bağıyor.
Nedense her zaman güle oynaya gittiğim hastahaneye
bu sefer gitmemek için direniyorum. Biliyorum ki bu
gidişim benim son gidişim olacak.
Kaderden kaçınılmayacağını biliyorum, sadece aklımca
gün kazanmaya çalışıyorum.
Hepinizi özledim.
Herkeseye çok selam.
Eğer guruptan kimse öbür taraftakilere selam söylememi
isterse, kimse merak etmesin.
Üzüntülü falan değilim, sadece elimde bir bilet var sanki
bir şey kazanacak ve de hepinize bir şeyler bırakacak
zannında olduğum hayali ile zaman
kazanmaya çalışmaktayım.
Tekrar hepinizi kucaklarım.*

BERRAK

*Aykut. dunde bugunde yeni adresine yazdim geri
geldi. Bunu tekrar eski adresine gönderiyorum.*

*Berrak'a cevap
20 ocak 2007*

*kırk yılda bir biraz şaka yapalım dedik. onu da ağzımıza
yüzümüze bulaştırdık.
gönderdiğin yazıyı okuduktan sonra bir iki saat kendime
gelemedim.*

18 ÖLMEK ZAMANI

halbuki benim hatırladığım berrak böyle değildi. hele frankfurt`taki maceralarımızda hatırladığım sen şakrak berrak hiç böyle şeyler yazmazdı. eğer artık seni hayata hiçbir şey bağlamıyorsa o zaman (bu sefer çok ama çok ciddi soyluyorum) ne yap et buraya bizim yanımıza gelmeye çalış. artık beraber olalım. sana destek olalım. doktorsa doktor, hastaneyse hastane. her şeyin bir çaresi bulunur. fakat satırlarındaki yalnızlık ve ümitsizliğe buradan kuru kelimelerle teselli vermek imkânsız. ancak dostlarıyla arkadaşlarıyla akrabalarıyla bir arada olman sana bir nebze olsun destek verebilir. ne kadar üzüldüğümü tahmin edemezsin. üstüne ilaveten aradaki binlerce kilometreyi aşma imkânı olmadan yalnız yazıp çizerek destek olmak çaresizliği. yazdığın üç beş satıra verebilecek hiç bir cevap hiç bir öneri ve teselli bulamıyorum. fakat eğer bir çare olacaksa fikrimizle, düşüncelerimizle maneviyatımızla hep senin yanındayız. lütfen kendini bırakma.... sevgiler aykut

Berrak'ın son mektubu...

*Sevgili Aykut,
Yazına çok teşekkür ederim...
Ancak bilmen gereken tek şey herkes Allah tarafından alınına ne yazılmışsa o kadar zaman yaşama hakkına sahiptir.
Ben hemen şimdi gidiyorum demiyorum. Ama zamanımın gelmek üzere olduğu hissindeyim.
Bu hissın bir sebebi de Annemi ölüme Doktorların sözleri değil de ben karar vermiş gibi hissetmem...
Ve bu histen dolayı kendimi bir nevi KAATIL gibi görmem ve de...
tabiatı ile yaşama arzumun kaybolması.*

19 ÖLMEK ZAMANI

Hala gülüyor, şakalaşıyorum. Hatta 4 doktorumda inanılmaz bir şakacılığım olduğunu kendimi kapıp kedere bırakmadığımı söyledikleri gibi inanılmayacak bir hadise olarak...

bazı geceler 11-12 de telefon edip benimle alakadar oluyorlar ki, Amerika'da böyle bir şey göremessin.

*Tekrar
sevgiler.*

BERRAK

Berrak 29 mart 2007'de aramızdan ayrıldı.

nurettin abi

nurettin abiyle ayten abla bizim tatil köyü sakinlerinden. nurettin abi neredeyse birdoksan... dik durur ve heybetli... ayten abla anca onun omuzuna gelir... her mayıs kalkar geliriz tatil köyüne... sonra onlar gelir... hele beraber bir de vapur maceramız var ki... güle güle bi hal olmuştuk... ne eğlenmiştik ne eğlenmiştik... ayten abla durmadan anlatır, nurettin abi atar başını arkaya, kahkahaları patlatır... yani öyle bi yolculuk işte.... bundan yedi sene önce; ya da dokuz muydu, nurettin abiye gırtlakla ilgili bir hastalık teşhisi konulmuş. ameliyat etmişler. gırtlakta bir delik... yani basbayağı enikonu bir delik. nefes almak vermek artık oradan. ee... tabii nefes oradan alınıp verilince konuşma da bi hayli güçleşiyor... neyse ameliyattan sonra bir aparey takıyorlar; o deliğin olduğu yere... nurettin abi hırıltılarla, zorlamalarla bişeyler anlatıyor... sonraki sene; ayten abla öyle söyledi, sıkılmış... çıkartmış atmış aleti... kafede yan yana oturup sohbet ettiğimizde, eski alışkanlığı, yine gırtlaktan sesler çıkartmaya çalışıyor, biz anlamaya çalışıyoruz... ama olmuyor pek... anlatamıyor derdini... iki üç sene önce bulmuş bi kolaylık... bi şeyler anlatmaya başladığında... "efendim abi" dedin mi hemen cebinden bi bloknot bi de kurşun kalem çıkartıp yazıveriyor kısaca... "haa" diyorsun... sonra yine soru, yine kağıt yine kalem... bazen de sıkılıyor... hiç katılmıyor sohbete çayını içiyor yavaş yavaş... o kahkahalar atan nurettin abiyin komik bi şey anlatıldığında gülmesi bile bi tuhaf... yüzü, gözleri, ağzı tebessüm dolu... fakat ses çıkmıyor... bu sene geldiklerinde nurettin abi daha bi sakindi sanki... havuz başında arkadaşlarla konuşurken sessizce yaklaşıyor, elini göğsüne götürüp mutut selamını veriyor, bir sandalye çekip çok ta yanaşmadan oturuyor... çayını söylüyoruz... gülümsüyor... ve bizler konuşurken o sessiz adamı her nedense unutuyoruz. sohbetin bir yerinde bir ruh gibi kalkıp

21 ÖLMEK ZAMANI

gidiyor... üzüyoruz... biriki kere onu da sohbetin içine çekmeye çalıştık... ama nafile... gülümsüyor sadece... gülmenin insana çok acı veren bir çeşidi... öğlenleri ortada görünmüyor... akşam havuz başında çayını içip bitirene kadar... sonra ayten abla onu eve götürüyor... "naapiyo evde abla" diye sorduğumuzda, "uyuyor" diyor ayten abla. "hep uyuyor... aslında bana göre uyumuyor. ben farkındayım... gözlerini sıkı sıkı kapatıp uyuyormuş gibi yapıyor" nurettin abi sanki dış dünyayla ilişkisini kopartmak üzere... son üç gündür nurettin abi bi çay içmiş, yarım bardak su ve iki kaşık çorba... yemek yemeyi kat'iyetle reddediyor... ağzına bir lokma bile koymak mümkün değil bu son üç gün... bir ambulans çağırılmışlar... çünkü doktora filan götürmek te mümkün değil... sağlıkçıları sert el hareketleri ile kovalamış... ve dönmüş arkasını kanepeye yatmış... ne desem bilemiyorum... nurettin abi yalnız... nurettin abi artık heybetli değil... nurettin abi artık bu dünyada değil... nurettin abi bizi terk ediyor...³
19062017

³nurettin abi üç ay sonra hakkın rahmetine kavuştu...

22 ÖLMEK ZAMANI

semra...

semra benim kızkardeşim. dört kardeşin ortancası.
semra aslında *esmer kadın* demek...
ama semra sarışındı...
şimdi desem ki semra bugün öldü...
ki... demiyorum...
çünkü ölmek fiili hiç içime sinmiyor...
ayrıca çok kaba...
vefat etti desem...
gazete ilanı gibi o kadar formel kaçıyor ki...
içinde ne bir duygu ne bir his ne de hürmet var...
işte öyle; alelade... *vefat etti...*
semra bugün aramızdan ayrıldı...
bak bu doğru işte...
ayrıldığına göre herhalde ya sokağın karşı tarafına
geçmiştir ya da, ne bileyim bi yerlere gitmiştir... bi de
ayrıldığına göre sanki pek uzaklarda olmasa gerek...
ben mesela;
ya bugün ya yarın mutlaka bu ayrılığa bi son verebilirim.
sen ya da o...
ayrılık lafı her nedense burada güzel düştü cümleye...
nerden baksan mutlaka bir kavuşması olduğu için...
belki de burası yeri değil; ama benzetmeleri analogileri
çok sevdiğimden bir iki filminden bahsetmek istiyorum...

gary cooper'ın bir filmi vardı... siyah beyaz... *to kill a mockingbird...* alaycı kuşu öldürmek...
filmin, ya da daha doğrusu romanın kahramanı olan
avukat atticus finch çocuklara aldığı havalı tüfeği verirken
bununla kuşlara ateş edebileceklerini fakat asla bir *alaycı kuşu*
vurmamalarını söyler... hayret eden komuşusu
maudie'ye de ayrıca izah eder: onların zararsız, güzel
öten, şarkılarıyla insanların kalplerine ferahlık veren
yaratıklar olduğunu söyler... ve onu için onlar *öldürülmez*
der... bir *alaycı kuşu* öldürmenin, bir suçsuzu, bir
bigünahı, zararsız birini öldürmekle aynı şey olduğunu

23 ÖLMEK ZAMANI

söyler atticus... ve böylece bütün ithamlara, acımasız baskılara, genel nefrete rağmen, zenci tom robinson vurulmadan, linçten ve idamdan kurtulur... bunun neden yazdım... semra konuşurdu, belki de çok konuşurdu; filvaki... bir kuş gibi... her daim... ama alaycı değildi... rahatsız edici?... adamına göre... işte filmin serlevhasındaki gibi ölmemesi gereken bu kuştu... bakımevine her ziyarete gittiğimizde hazırlanmış bavulu ile her an onu evine götürmesi için kızını bekleyen bir kuş... ama öldü... bakımevleri, hastahaneler gibi sevginin olmadığı bir yerlerde, daha önceden hazırlanmış ve yağlanmış havalı bir tüfeğin nefretle ateş etmesi gibi...

ikinci film belki de semoş'la daha az ilgili... ama olsun... freeman ve nicholson ustaların oynadıkları *the bucket list*... filmin tamamını anlatmaya hiç gerek yok. ancak bu iki dosttan biri çıktıkları uzun bir seyahatten sonra tutulduğu menhus hastalığa yenik düşer... ve diğeri bir kutsal mekanda (kilise) oldukça kalabalık tanidik, aile efradı ve ziyaretçilerin ve huzura kavuşanın huzurunda, arkadaşını anlatır. her bir kelimesini özenle seçen, her bir cümlesinde arkadaşının bir güzelliğini daha anlatan, ağlayan gözlerle onu son yolculuğuna bir muhteşem tiradla uğurlayan adamın sesinden başka tek bir ses duyulmaz, koca kubbeli mekanda... bir ayrılığın, hatıraların kutsal bir mekanda uçuşup durduğu *mukaddes bir sessizlikte*...

şimdi semra'yı uğurladığımız galip paşa camiindeki manzaraya bakıyorum... musalla taşlarında iki cenaze... ve... ölüm gibi dünyanın her yerinde insanları her zaman derinden etkileyen ve dünyanın her yerinde dini olması hiç gerekmeyen ama bir ritüel dahilinde vakur törenlerle icra edilen merasimler, bizde nedense...

24 ÖLMEK ZAMANI

yüzlerce kişi karmakarışık... yüzlerce kişi içiçe, üstüste...
yüzlerce kişi...
gülen... hikaye anlatan... hal hatır soran... şakalaşan...
sokağın gürültüsünü neredeyse bastıracak bir uğultu...
ardından, insanları ibadete davet etmekten çok başka bir
gayretkeşlikle yedi mahalleye yayılan bir namaza çağrı
sesi...
ardından yarısı saf tutan yarısı bu saftan *imtina* eden...
ardından, bu dünyadan göçmüş olan iki insanı sevgi,
saygı ve huşû ile anmak yerine, onların hatıralarını
yeniden yad etmek yerine, onları konuşmak onları
anlatmak yerine; imam efendinin olmadık dini
musahabelerini ⁴ tiz perdeden ilan etmesi...
olsun... musahebe ya da değil...
biz semra'yı zaten her an birbirimize anlatacağız... her
an... her an hazır bavulunla kızını bekleyen güzel kuş...
16 mart 2018

⁴ sohpet, söyleşi

25 ÖLMEK ZAMANI

anmak

kırk sene önce annemi kaybettim.
otuz kusur sene önce de babam öldü.
her ikisini de abes dini törenlerden ve duygu sömüren seremonilerden sonra götürüp kabristanda ait oldukları mezara gömdük.
üstlerine toprak atıldı ve bir kaç ay sonra da mezarlık komuşusu bir mermercinin yonttuğu taşlar dikildi; gömüldükleri toprakların üzerine.
hatta toprak; belki de, etrafa dağılmasın için bir de alçak duvarlar yapıldı çepeçevre... mermeden...
şimdi her ikisi de yan yana gömüldükleri yerde.
ve orada... bedenlerinden geriye ne kalmışsa..
ne kırklarında, ne elliikilerinde ne de senelerinde hoca, hafız ve benzerlerini tutup dualar okutmadım.
onları ölüm ya da doğum günlerinde anmıyorum.
arasıra rüyalarım misafir oluyorlar.
otuz kusur seneden beri mezarlarının başına gitmiyorum.
lakin konuşmaları, dokunuşları, lakırdıları, bakışları, halen kulaklarımın içinde. halen gözbebeklerimin aynasında ve halen tenimin üstünde duruyorlar... bundan daha belirgin daha inandırıcı bir biçimde hatırlamak, duyumsamak istemek, - anmak -; mermerlerle çevrili bir kuru toprak parçası önünde daha mı insanca olur... daha mı doğru.
daha mı bilinmeyen bir tanrıya yakınlaşıp şükran arz etmek için elzem...
bir çiçekle, bir kokuyla, bir resimle kafamın içerisinden akıp gidebilecek renkli, canlı, taptaze bir şeridi heyecanla, şükranla, gözyaşı ve kahkahalarla yeniden yeniye seyredebilmek... yaşayabilmek yeniden yeniye sohbetlerde... onları istendiği zaman, ya da belki de onların istediği vakitlerde anmak... bir de artık hiçbir şey söylemeyen, ayrılığın acısını hatırlatmaktan başka bir işe yaramayan, kuru kemikleri barındıran bir toprak parçasının karşısında kar ve tipi altında el pençe divan dikilip naçar, sebepsiz durmak.

çimento kamyonu, çakıl taşları ve ölmek

camın önünde elleri eşofmanının ceplerinde yokuştan inen çıkan arabaları seyrediyordu. eskiden böyle değildi. şimdi ise inenin, çıkanın haddi hesabı yoktu. ufak tefekleri neyse de o kocamanları hiç çekilmez oluyorlardı.

o koca koca damperli kamyonlar, çöp arabaları, ayarı bozulmuş halk otobüsleri, titreye homurdana çıkan belediye otobüsleri ve illa da çimento kamyonları... bırak ötekilerinin çıkardıkları gürültü patırtıyı, bunlar bir de yokuş yukarı çıkarken arkalarındaki o faraş gibi çikintılardan döke saça yollara çimento akıtıyorlar. koskoca upuzun bir leke gibi yol boyunca önceleri ıslak yapışkan daha sonra kuruyup sertleştikten sonra yanlarda kalan mıcır artıkları yolun orta yerinde öylece kalıyor... geçenlerde karısı anlatıyordu. adamcağız; d bloktaki yaşlı ihsan bey yokuştan aşağıya inerken o menhus mıcirlara sen bas... dengeni kaybet... küüt kıçüstü yere. hemen allahtan etraftan koşuşmuşlar ama adamcağızın kolu kırılmış. o yaştan sonra bir de alçı... sözde yöneticiler belediyeye şikayet falan etmişler, dilekçe vermişler ama nafiye.

"biz" demiş belediyedeki adam "nasıl karışırız beyim kişisel özgürlüklere (!..) adam nerden canı çekerse ordan gider. haddimize mi düşmüş sen burdan git, sen gitme demeye..." yahu hiç olmazsa şu faraş gibi davalarını idare etsinler, çimentoları yola dökmesinler. "beyim" demiş belediyeci "biz şimdi her birinin başına birer bekçi mi koyalım yani?". sanki bu lafı başka bir yerlerde de duymuş gibiydi. içinden belediyeye de bilmem neye de tam küfredecekken karısı seslendi mutfaktan:

" un kalmamış evde. sana zahmet alsana bakkaldan beş dakkada..."

" aman iyi ki bir cumartesi evdeyiz..."

" hadi bırak şimdi söylenmeyi. bak hamur kaldı yarıda. bozulacak. günah. çabuk... hadi hadi..."

27 ÖLMEK ZAMANI

“ tamam, tamam. para ver...”

“ çantamda. Haa... bir de bir paket fındıkla süt. unutma: un, fındık, süt. büyük olmasın...”

“ ne olmasın büyük? ”

“ süt, süt... büyük olmasın. yaz istersen. unutursun. ”

“ ... ”

isteksizce montunu giydi, parayı cebine koydu. ` un, fındık, süt... un, fındık, süt... un...”

park yerinden geçip yavaş yavaş yokuşu tırmanmaya başladı. sanki onun evden çıkacağını biliyormuşçasına arkasından homurdana homurdana bir çimento kamyonu yokuşa hamle etti. gürültüden dönüp arkasına baktı, kamyonu gördü. daha fazla sinirlenmemek için koşarak yolun karşısına geçti. hiç acele etmemeye kararlı olduğu halde adımlarını hızlandırdı yokuşa doğru, köşeyi dönüp nefes nefese bakkala girdiğinde koca kamyon anca homur homur bakkalın önünden geçiyordu.

bakkal unu, fındığı, sütü bir torbaya koydu, başka bir isteği olup olmadığını sordu ve iyi günler diledi. herif laz maz ama kibar adam diye düşündü.

yavaş yavaş yolun solundan yokuşu inmeye başladı. aşağıdan tek tük otomobiller, kimi aheste beste kimi ipini koparmış hınzır deliler gibi çıkıyorlardı yokuşu. beyaz bir kamyonet arkasından gelen spor arabanın kornasına dayanamadı ki yol vermek için, biraz da abartılı sağa kırdı direksiyonu. fakat bu sağa kırmaktan çok kaldırıma çıkmak gibi bir manevra olmuştu. arkadan sıkıştırıran spor arabaya ağız dolusu laf yetiştirirken kafası bir yanda, eller bir yanda, ayak frende derken direksiyonu toparlayamadı ve...

çarptığında naylon torbadaki süt patlamış yerlere dökülmüş, un arabanın üstüne saçılmış, fındıklar yoldan aşağıya yuvarlanıyorlardı...

o, kaldırımla arabanın sağ çamurluğu arasına sıkışmış, kolları iki yana açılmış hareketsiz yerde yatıyordu. şoför hemen fırladı yerinden. kapıyı dahi kapatmadan. suratı kıpkırmızı olmuştu. yukardan sitenin bekçileri koştular. bir

28 ÖLMEK ZAMANI

iki çocuk oyunlarını bırakıp oraya seğırttiler. bir ağız dalaşı, bir tartışma, bir münakaşa başladı, deme gitsin.

“ ulan kör müsün ?” diye bağıırıyordu bekçilerden pos bıyıklısı “ hayvan gibi araba kullanıyorsunuz be...”

“ abi valla değil... arkadaş aşağı inerken micirlardan ayağı kaydı... küt diye... doğru arabanın altına... valla benim hiç bi suçum yok... na bak camdan falan gören de olmuştur... ayağı kaydı adamın... ben bişe yapmadım...”

“ yahu git oğlum adam mı kandırıyon sen?.. insanın ayağı kayıp araba altına mı girermiş be... düpedüz çarpıp çığnedin adamı...”

çığnedindi, çığnedindi, micirdi, değildi, kaydıydı, vurduydı...

yarım saat sonra ambulans gelebildi, polis, zabıt, kalabalık, meraklılar derken...

iki gün sonra levent camiinden öğlen namazını müteakkip cenaze... velettalin amin.

sekiz ay sonra şahitler, avukatlar, bilir veya bilmezkişiler, soruşturma ve araştırmalar...

ve netice şöfore dikkatsizlikten dolayı yüzyirmiüç lira kırkiki kuruş ağır para cezası...

ve belediyeye çimento kamyonlarının daha dikkatli davranmaları hususunda bir uyarı, hatta gerekirse o yokuştan lütfen çıkmamaları...

25şubat1996

hayat çizgisi

vitesi değiştirdikten sonra elim direksiyonun üzerine gitmeden önce gayri ihtiyari bana doğru döndü. içimi kaplayan kapkara sıkıntıya rağmen birden elimde olmadan güldüm.

bir gözüm yolda, bir gözüm avucumun içinde ve suratımda giderek daha da büyüyen bir gülümseme... iç sıkıntısının yerine konacak bir şey bulmuş olmanın ferahlığı...

zira son iki saattir mide kısmımı demir bir mence ile buran korku ile endişe arası tarif edilmez bir sıkıntının ve kararsızlığın baskısı var.

doktorların demesine bakarsan olay kötü. yani tümör habismiş. tabii yapacak bişey yok. alnımıza ne yazıldı ise o olur. o'na karşı boynumuz kıldan ince (derler!) bırak onu bunu adamlar kat'ı de konuşmuyorlar. yok efendim şuraya da atlayabilirmiş, buraya da sıçrayabilirmiş.. miş te miş.

son bir kaç gündür doktorlarla içimizin arap resimlerini çeken firmalar arasında dört dönüyoruz ve dahi artık neredeyse takatımız bitmek üzere.

bir de ister istemez yaşadığın bunca seneyi, mutluluklarını, sıkıntılarını, dostlarını sevgilerini her şeyi, her şeyi düşünüyorsun. hani ölüm korkusu yok bile desen bir de bakarsın önünde iki günün kalmış...

yani neresinden baksan kötü bir durum.

aslında kulağımı göğsüme dayayıp içerimi dinlediğimde böğrümün orta yerine çöken sıkıntının nedenini biraz olsun anlayabiliyorum. bu, hastalığın verdiği bir korku bir endişe değil, doktorların belirsiz konuşmaları, neredeyse bitap düşülen koşuşturmacalardan falan da değil. hayır hiçbirisinden değil. bu bence uzak bir ülkeye seyahate hazırlanan, yavaş yavaş bavullarını yapan ve gideceği ülkelerden artık çook çok uzun bir süre dönme ihtimali olmayan birinin içine daha şimdiden çöken bir hasret.

30 ÖLMEK ZAMANI

tüm sevgilileri bir daha görememek üzere arkada bırakmak. işte sanırım sıkıntının nedeni bu işte tam bu sırada avucuma bakınca, bizim kapının önünde lavanta satan meryem'in bir zamanlar bana gösterdiği, halen de unutmadığım hayat çizgimi gördüm. maşallah bayağı da uzun.

işte o zaman güldüm...

güldüm ama bir de "abi", dedim kendi kendime, "ister misin çizgiyi yapan eğlenmek için, matrak olsun diye böyle uzun yapmış olsun?"

16eylül2001

31 ÖLMEK ZAMANI

bir şeyleri tarif etmek istemek...

iyi ya da kötü...
güzel veya çirkin

geçen günlerin hiçbirini bir daha yaşayamamak
bir daha geri dönememek.

asla...
hiçbir zaman...
hüznün...
hüznün böylesi..

hiç kimse bir yaz gününün mavi denizini, bir sonbaharın
kırmızı yapraklarını, sevgiliye bir dokunuşu, bir elin bir ele
değmesini, sıcaklığını, bir sohbeti, sevgiyi, sevgileri...
sevgilileri...

çocuğu düşünerek...

göğsü sıkışıp aklını kaçırmak raddelerine gelene kadar,
gözlerinde sicim gibi yaşlarla

geriye dönmeyi,
yeniden yaşamayı değil,
geriye dönmeyi,
kaçmayı değil,
geriye dönmeyi,
pişmanlığı değil,
geriye dönmeyi
istememiştir...
hiç kimse...
ya da herkes...

şu beyaz, kar gibi beyaz saçlara bak...
bükülmüş bele...
ağzın kenarından yanaklara doğru yayılan derin
çizgilere...

32 ÖLMEK ZAMANI

ve sana bakan gülmekten yer etmiş gökkubbe rengindeki
gözlerin kenarlarındaki kırışıklara bak...
artık senden hiç ama hiç bir şey istemeyen gözler...
senin hiç bir şey veremeyeceğin...

fersiz bir kış güneşinin solgun donduran sıcaklığında bir
parkın tahta kanapesinde bastonuna iki eli ile abanmış...
yanında rengi atmış melon şapkalı başı göğsüne düşmüş
uyuklayan beyefendiye artık anlatacak, artık söyleyecek
bir tek sözü olmayan...

söylenmesi gerekenlerin hepsinin söylendiği, artık
hepsinin yumruk kadar minicik bir kalbin içinde, gitmeye,
uzun çok uzun bir yolculuğa gitmeye hazır olarak
beklemesi...

hatırlanan bütün bir geçmiş
naçar kabullenilen ihtiyarlık
ama esef etmeyen bir hüzün
ve pişman olmayan bir ayrılık
bu bir i s y a n ! . . .

13Ocak1999

33 ÖLMEK ZAMANI

ölmek üzerine deneme

beyoğlu'nda lokantaların birinin önünde
durup ta
içerde

patlıcan kebabı yiyen
bir adamı seyrederken,
o patlıcandan alınan lezzeti,
sen de duyabilir misin;
dilinin, damağının üzerinde?
ayvalık'ta bir adamın kayalar üzerinde oturup
güneşin portakal rengindeki koskocaman tekerleğinin
denize doğru yaklaşırken
ışıklarını aksettirdiği
birkaç bulut üzerine
nakşettiği

griden pembeye
altından camgöbeğine
doğru uzanan
renk cümbüşünü
sana anlatırken,
görür müsün sen de aynı sahneyi
aynı renkleri?
bir filmin ya da bir kitabın
birisi tarafından sana aktarılmasında
ne kadar içinde olursun
anlatılanın...

bire bir?
bir tabutu taşıırken
ne kadar yaşarsın
ölümü?

işte onun için
patlıcanı yemen,
o gün batımında ayvalık'ta olman,
filmi mutlaka görmen
gerekmez mi?

4ocak2003

ölebilmek

yatağında sırtüstü yatarken birden gırtlığına bir şey yapıyor.. bir "hınk" ya da bir "gark" falan gibi bir şey. nefesin tıkanıyor, kalbin tekliyor, göğsünde müthiş bir ağrı, dayanılmaz bir sancı... omuzuna ve kollarına kadar... daha önceden hiç başına gelmemiş olmasına rağmen, birden anlıyorsun...

son dakikanın ya da saniyelerinin gelip çattığını... alabileceğin bir başka nefes yok. bunu biliyorsun. ciğerlerinde kalan bir kaç litre hava seni olsa olsa birkaç saniye daha idare eder. sonra... sonra herşey bitecek.

bu durumda her tarafın birden kasılıyor. kolların, ellerin, parmakların ve parmak uçların ve tırnakların... çarşafı tirmalar gibi kavramaya çalışıyorsun. atlatmak (!), direnmek, gitmemek, biraz daha kalabilmek, bir soluk daha...

sevdiklerin için mi...

cumaları gizlice ufak kaçamaklar yaptığın sevgilin için mi... çocukların, torunların (varsa eğer), dostların, içki masası arkadaşların, güneş, ay, yıldızlar için mi... yoksa kapının önünde duran daha önceki hafta aldığın ve tam tadına varamadığın son model araban için mi... kasadaki altınlar, bankadaki paralar, sence daha hakkın olan yaşanılması gereken güzel günlerin için mi... ve tırnakların çarşafı paralayarak derin bir kabusu ayak direyerek gitmemek istemek...
ve fakat böylece gitmek...

ya da o son anın geldiğini anladığın o saniye seni tarifsiz, geri dönüşü olmayan, belki de çok meraklı ve heyecanlı yeni maceralara veya yeni hayatlara götürecektir olan bir

35 ÖLMEK ZAMANI

yolculuğa çıkmak için dudağında güzel bir gülümseme ve
 ellerin göğsünde beklemek...

direnmeden...

rahat...

kaygusuz...

razı...

evet razı...

daha çok tevekkel...

ve fakat heyecanlı bir merak...

ve böylece gitmek...

30mayıs2007 / kemal akkavuk öldü.⁵

⁵ bir koltukta oturup sohbet ederken, bir cümleyi bitirdi. bir diğerine başlamadı. yüzündeki gülümsemeyle...

coco filminden...

küçük miguel ölüler bayramı sırasında mezarlıkta dolaşırken birden kendisini hakikaten öbür dünyada bulur. ölüler diyarında... orada, büyük-büyük-büyük babası cruz'un müzik festivaline katılmak için bir gitar aramaktadır. bu sırada hector'a rastlar. bir gitar bulmak için chicharron'u ziyaret ederler...

ve...

(unutmayın ki bunların hepsi *ölüler diyarında* geçmektedir...)

hector chicharron'u ziyarete gider...

miguel ile beraber...

sonra hector son bir kez chicharron'a bir parça çalar...

gitarıyla... eski bir parça...

parça bittikten sonra zaten "ölü" olan chicharron, önce sararır sonra eriyip tamamen yok olur.

miguel ne olduğunu sorar.

"o unutuldu" der hector...

"canlıların dünyasında artık seni hatırlayabilecek tek bir kişi bile kalmamışsa o zaman ölülerin bu dünyasından da kaybolursun. biz buna *kesin, son ölüm* diyoruz"

peki nereye gitti diye sorar miguel...

bunu kimse bilemez der hector.

fakat ben onu gördüm ve geri gittiğimde onu

hatırlayacağım, der miguel...

"işler böyle yürümüyor burada chamaco" der hector...

"bizler, bizi bilip tanıyanlar, dünyada yaşayanlar tarafından her daim anılmalı...

hikayelerinde bizleri anlatmalılar...

fakat şimdi cheech'i hatırlayabilecek, onun hikayesini anlatabilecek tek bir insan bile kalmadı dünya yüzünde..."

bir dahaki sefere

düşünüyorum.

yaşım nerdeyse yetmişlere geliyor.

artık buna yaşlı mı yoksa ihtiyar mı demek lazım bilemiyorum.

bir sürü şey etrafımda fırlayıp dönüyor.

hiçbirisini bir türlü tam olarak yakalayamıyorum.

kitapta bir bahis okuyorum. bilimsel. artık bunu aklımda tutsam diyorum.

paslanmış çürük bir kovanın onlarca deliğinden akıp giden su gibi kafamda hiç bir şey durmuyor.

bir sohbetle eskilerden bişeyleri bişeylere ekleyerek ayakta kalmaya gayret ediyorum. bir süre sonra etrafımda o fırlayıp dönenlerin yarattığı girdaba dayanamıyorum.

takip edemiyorum.

neyse.

acaba dedim kendi kendime. yaşın onsekiz ya da yirmi olsaydı neler yapardın? nelere heves ederdin? nerelerden başlardın? bu aklınla...

hep çocuklarla beraber olmak isterdim. küçük çocuklarla. hatta bebelerle. çocuklar benim tek sevgilim...

bana karşı hiçbir borçları olmayan kediler ve köpeklerim olsun isterdim. yemeklerini yesinler ve minnet duygusu olmadan çekip gidebilsinler.

ormanda usulca yaklaşıp bir geviğe ya da bir ayıya sarılıp onları okşamak isterdim.

ve orman ağaçlarına daha çok ve daha sıkı sarılmak isterdim..

bir kargam olsun isterdim. sanırım bu "malik" olmak istediğim ender şeylerden bir tanesi.

teorik fiziği ve matematiği çok ama çok iyi bilmek isterdim.

bir virtüöz kadar değil ama evde kendi başıma notalardan piyano çalabilmeyi isterdim.

38 ÖLMEK ZAMANI

bir dağbaşında ya da bir deniz kenarında yapayalnız ve en kalabalık zamanında istiklal caddesinin orta yerinde yaşamak isterdim.

birisi bana resim yapmayı öğretsin isterdim. karakalem ya da yağlı boya.

en mutlu anımda birdenbire ölmek isterdim.

gencecik...

1000

ben doğduktan sonra dünya bin defa güneşin etrafında döndü. insanlar bu bir tek dönüşü bir sene diyorlar. ya da bir yıl... uzun bir zaman... ne yaptım bu kadar zamanda... pek hatırlamıyorum... zaten hatırlamadığım için de yaptıklarımın hiç biri önemli değil... yapmadıklarım ise dünyayı değiştirmedim... üzerinde yaşadığım toprakları da... etrafımı... çevremi... ailemi... değiştirmedim... ben de değişmedim. böyle kaskatı kaldım... artık bundan sonra dünya benimle beraber güneşin çevresinde ya bir bilemedin iki kere daha ya döner ya dönmez... sonra... sonrasını kimse bilemiyor. bu kalan zaman içindeyse yabancı bir lisan öğrenemem artık... yeniden matematik... tenis oynamayı... endonezya'ya gidemem mesela... izlanda'ya... yeni zelanda'ya... hatta belki bursa'ya bile... on metrekare bir odam var. çıkmıyorum dışarı... onun içerisindeyim. raflardaki yüzlerce kitap sırtarak, hatta eski deyimle *müstehzi* bana bakıyorlar bu odanın içinde. ara sıra yemek yemek için çıkıyorum... ya da çişim gelince... sıkılıyor muyum... sanmam... oda içerisinde boşluk... hiçlik... yararsızlık... lüzumsuz bişey olmak... eşya... bazen adetim olmadığı halde düşünüyorum... kafamdan hayaller, resimler, konuşmalar, el hareketleri ve daha bir sürü şey geçiyor... düşünüyorum... düşündüğüm vakit te ötekilerini görüyorum... yürüyorlar, koşuyorlar, konuşuyorlar, okuyorlar, bişeyler yapıyorlar... yani boş değil... dünyayı dolduruyorlar... dünyayı inşa ediyorlar... dünyayı kazıyorlar... bişeyler yapıyorlar... bütün bunları yapabilmek için akıl lazım... yetenek lazım... cesaret, irade, azim... ve onlar; yani diğer hepsi, hepsi bildikleriyle dünyayı değiştiriyorlar... onları ve değişimi belki de burada çok daha şiirsel, edebi bir dille anlatabilirdim. daha güzel olsun için. ama onu da yapamıyorum. bir odanın içerisinde. on metre kare. belki iki sene daha... fuzulen...

40 ÖLMEK ZAMANI

.....

ikiniz koltuğa..
birkaçınız kanepelere oturmuş...
konuşuyorsunuz...
konuşuyorsunuz...
konuşuyorsunuz...
ellerim kucağımda...
dudağımın ucunda isteksiz bir gülümseme...
sadece dinliyorum...
çünkü artık söyleyecek hiçbir şeyim kalmadı...
söyleneceklerin hepsi söylendi...
konuşmalarınız mırıltılara dönüşüyor...
gözlerim karıncalanıyor...
gözkapaklarım kapanıyor..
kafam yavaşça önüme düşüyor
biliyorum..
bu uyku halinde bile görüyorum sizi...
sırtıyorsunuz.... haklısınız..
birden uyanıyorum...
iskemlenin kollarına dayanıp zorla ayağa kalkabiliyorum..
zorla....
dizkapaklarım beni artık taşıyorlar...
tualete kadar gideceğim...
yorgun...
sürünerek...
kambur...

sonun başlangıcı...

41 ÖLMEK ZAMANI

tuhaf bir sayı

şu sekiz hakikaten tuhaf bir sayıdır... ikiye bölünür, dörde bölünür... beli sıklıdır... tuhaf bir sayıdır, yani şekil itibariyle... de öylesine de... tombuldur... hacıyatmaza benzer sanki... sanki yuvarlasan sırtüstü, yine de zıp diye kalkıp dik durur...

insanoğlunun şaşılması hayalgücünün yarattığı on basamağın en üstlerinde falan yer alır... zaten bu durumda da oldukça itibarlı sayılır...

gelgelelim bu sekizin yanına bir sıfır geldiğinde; işte işler o zaman biraz başkalaşır, tuhaflaşır, değişir... rütbelerin rütbesinde artık neredeyse sonlara doğru gelinmeye başlanmıştır... zaten ondan sonra da sıfır yerine üç beş yedi dokuz falan diye eklemeler devam eder de... etmesine...

şu sıralarda bakıyorum da yetmişin ortalarına bile ulaşan çok az... nerde kaldı seksenler...

yani dediğim gibi... sekiz'imiz yanına sıfırı aldığıında; yani aslında alabildiğinde, artık subaylar mahfelinde, generallerin masalarına oturabilirsin gibi birşey... nasıl bakarsın öteki masalardaki teğmenlere, yüzbaşılara...

sırıtarak mı... böbürlenerek, babalanarak mı...

"oğlum biz çok gördük bunları... siz daha giderken biz geliyorduk"... falan...

altmışla altmışbeşlere bile çocuk muamelesi yaparak...

ne ki, yan tarafta tek bir masada onca kalabalığın içerisinde sessizce oturan üç maresale takılır gözün bazen... önlerindeki kadehlerde artık nerdeyse bir yudum kalmış kırmızı şarapları, tabaklarda bir iki yemek artığı ve kenarda buruşuk bir peçete...

belli ki siyahlar giyinmiş bir garsonun artık hesabı getirmesini beklemekteler...

seksen, işte böyle bir rütbedir... istihza ile bakılan sol masalar ve endişe ve biraz da korku ile bakılan sağ masa...

42 ÖLMEK ZAMANI

.....

sabah bilgisayarın karşısında gazeteleri okuyorum...
hep aynı... hep aynı...
bişeyler çizmeye çalışıyorum...
olmuyor... kızıyorum...
kızdığıma kızıyorum...
balkona çıkıyorum... aşağıya inen yukarıya çıkan bi sürü
araba...
bi bardak su içiyorum...
geçen bin sene içerisinde
o-la-m-a-y-a-n ları düşünüyorum...
ola-bilirleri geçiriyorum aklımdan... ve...
bir ip üzerinden bir karşıdan bir karşıya geçmeye
çalışan...
başkaca hiç bir seçeneği de olmayan...
yalnız bir karınca düşünüyorum...
zerre kadar esef etmeden...
bi kitap alıp beş on sayfa okuyorum...
göz kapaklarım kapanıyor... başım önüme düşüyor..
ensem ağrıyor..
içerdeki kanepeye uzanıyorum... sırtüstü...
gözlerimi kapatıyorum...
ölümü bekliyorum...

görüŖebilmek....

ooo... hoŖgeldiniz, sefalar getirdiniz... yahu çok sevindim geldiğinize... hiç beklemiyordum yani... muhittin, ayol ne kadar oldu görmeyeli... nerelerdeydin sen... cevât be, dün gece gelemedim kusura bakma... birden bir fenalık geldi üstüme... neyse... hakan, oğlum, yüzünü gören cennetlik... onbeş sene oldu mu... insan bi arayıp sorar be... boş ver ben konuşurum öyle ileri geri... mükerrem amca sen niye geldin bunca yolu... yazık değil mi sana... otur bakıym şuraya ayakta kalma... safiye teyzem nasıl... ağrıyor mu ayakları... otur otur... canan, kocan nerde... gelmedi mi... bilirim o gelmez zaten... yahu hakikaten çok sevindim geldiğinize... çok mutlu oldum... neyse toplanın bakalım... adam neredeyse şimdi seslenir... taşırken de dikkatli olun... fazla sarsmayın... kabristandaki adama da söyleyin... öyle fazla toprak falan atmasın üstüme... daralıyorum çünkü... neyse... görüşürüz... görüşürüz... herhalde görüşürüz di mi...

karanlık ⁶

gözleri kıpkırmızı olmuştu ağlamaktan. fakat yörenin insanların dediği gibi giden geri gelmiyordu. onun için yapacak hiç bir şey yoktu. sabretmekten başka. ama sevmek başka bir şey. tahammülü, sabrı ve en çok ta ölümü anlamaktaki mantık. çocuklar "hadi artık çıkalım" dediler. "neredeysel ezan okunacak geç kalırız". "ben gelmiyeceğim dedi" o. "siz gidin. o'nun öylecene bir çukurun dibine konuluşunu görmeye yüreğim dayanamaz... ama durun bir dakika." acele içeri gitti elinde tülbente sarılı bir şeyler getirdi. "alın bunu. mutlaka mezarın içersine koyun. o karanlıktan çok korkardı.. çok korkardı karanlıktan.." bunları söylerken gözlerinden seller gibi yaş akıyor elleri titriyordu. dediğini yaptı çocuklar. mezara yerleştirdikleri bedenın yanına bir büyük mum ve ve bir kutu kibriti koydular. sonra tahtalar. sonra toprak.

bir sene sonra o da sevgilisinin hasretine dayanamayıp kanepede uyurken öldü. altmış küsur sene sevgilisinden bir tek gün ayrı kalmamıştı... öldükten sonra da ondan ayrı kalmak istemedi... ölümden sonra da beraber olmak... vasiyeti üzerine sevgilisinin yanında toprağa vermek için mecburen mezarı tekrar kazdılar. önce toprağı bir kenara yığdılar. sonra tahtaları kaldırdılar. beyaz bezler açılmıştı. kibrit kutusu dağılmış ve mumun yarısı yanmıştı...

⁶ en büyük korkuları dile getirmek büyük cesaret işidir. ancak cesaret ise korkuyu gizlemekten başka bir şey değildir.

başlangıç

bu perşembe bir ay kadar olmuştur herhalde eve uğramayalı. kendimi birden kapının önünde buluyorum. saat sabahın ikisi falan olmalı. eve nasıl girdiğimi inanın ki hatırlamıyorum. anahtarlarım her zaman boynumda taşıdığım ufak çantanın içinde dururdu. fakat bu gün çantam da yok. kıyafetim de bir acayip. üşüyorum. ama buna aldırıyorum. birden kendimi büyük oturma odasının ortasında buluyorum. kapıdan nasıl girdim... sessiz olmaya çalışıyorum. sevil çoktan uyumuştur. uykusu da öyle hafiftir ki bizim antika parkelerin bir ufak gıcirtısından bile hemen uyanır. onun için kanepenin etrafından dolanırken parmaklarımın ucuna basıyorum. duvara dayalı öteki kanepeye oturuyorum. hayret televizyonu açık unutmuş sevil. pek dikkat etmiyorum ama yaşamla ölüm arası bir program. minik bir gece lambamızın cılız ampülü bütün odayı aydınlatmaya çalışıyor. fakat garip bir durum. kalkıp dışarıya bakıyorum. o her zamanki heyula gibi dört apartmanı görmem lazım. fakat sis ya da ona benzer bir şey içerisinde kaybolmuşlar. ve o sis odanın içerisinde de sanki. her şey flu. minik ampule rağmen. oturuyorum kanepeye. uykum da yok. belki televizyonun karşısında kestirim. içerden bir tıkırtı sesi geliyor. sevil kalktı galiba. banyoya gidiyor. bir süre sonra tekrar kapının eşiğinde görünüyor. nedense yatmıyor. uykusu kaçtı zahir. ben mi gürültü yaptım. gelip yanıma oturuyor. "canım... ben mi uyandırdım seni?"... cevap vermiyor. kumandaları alıp kanal değiştiriyor. başka bir şey. acaba küstü mü yine. o hep böyledir. küser, konuşmaz, surat asar. ne de olsa bir ay. hiç mi arayıp sormaz insan. kız haklı. neyse. ben gönlünü alırım onun. yan yana oturuyoruz. fakat elimi sürmeye korkuyorum. yüzüne bakıyorum dikkatli. pek kızgın bir hali yok. daha çok üzgün. kederli. kalkıyorum. yatak odasına gidiyorum. her şey bıraktığım gibi. odama bakıyorum. kitaplar, ıvır zıvırım öylece duruyor. belki toz

46 ÖLMEK ZAMANI

biraz daha fazlalaşmış mı ne. odaya dönüyorum. sevil halen televizyon seyrediyor. bilmem ki. mutfağın önünden geçip dışarı çıkıyorum. sokak kapısını açmadan. yavaş yavaş iniyorum merdivenlerden. halbuki hep asansörü kullanırdım. bir zindelik var üstümde sanki. dizlerim bile ağrımiyor. cemaî'n verdiği haplar mı iyi gelmiştir yoksa. dışardayım. soğuk ve sis. ⁷

⁷ satırları okumak için renklerini değiştirebilirsiniz. fakat bu ölümü geri getirmez.

47 ÖLMEK ZAMANI

bisiklet....

27.mart

emekli olduk halen Şu iŐten kurtaramadık yakayı.
fabrikadan ahmet aramıŐ. aykut abi mutlaka gelsin miş...
kimbilir yine neleri bozuldu.

29.mart

bunlar binanın beŐinci katını yaptılar ya, orasını ardiye
gibi kullanıyorlardı. ikibin bilmem kaç metre kare alanda
bir ben eksiŐim. Şimdi de beŐinci katı kullanacaklarmıŐ.
eee... bizim de orada eŐyamız var... ne olacak? "abi
hepsini topla bir yere gÖtÖr. ben anlamam" dedi ahmet.
benim ıvır zıvır neyse de kaan'ın eşyalarını ne yapmalı?

1.nisan

bisikleti bagaja zar zor sığdırdım. apartmanın aŐaŐısında
depo gibi bir yer var. sardım sarmaladım. zaten lastikleri
de inmiş. sonradan Öğrendim, meŐer "mountain bike"
deniyormuŐ. daŐ bisikleti desenize Őuna doŐru dÖrÖst..

10.nisan

havalara ne kadar ısındı. bizim de tatile gitme zamanı
geliyor. haftaya feribota bilet alacağım.

11.nisan

sevil baŐımın etini yiyor. illa da bir boy aynası diye. yahu
bizim eski bir boy aynası vardı ya... almanya'dan kalma.
Őunu bir yukarı ııkartıp temizletsem, bir marangoza
versem. belki adam eder.

48 ÖLMEK ZAMANI

15.nisan

aynayı çıkartırken arkadan paaat diye bir Őey dūŐtū. baktım, bisiklet. tozlanmış, kir pas içinde. lastikler de inmiŐ. daha Őnceden inmiŐ miydi bu lastikler? fabrikadayken ŐiŐirmiŐtim halbuki.

16.nisan

bilet almaya giderken birden arabada aklıma geldi. ben Şu bisikleti bir çıkartıp adam etsem. onun bir de bagaj dalaveresi vardı. hani fiyakalı arabanın arka tarafına monte ediyorsun. belki tatilde binerim. bıktım artık bir deterjan için kŐye Őbuuk kilometreyi arabayla gidip gelmekten. atlarım kŐheylana... iki pedal bastım mı migros'un ŐnŐndeyim. tamam...

28.nisan

bavulları çıkardık. havlular bir tarafta, tiŐörtler bir tarafta... herşey bir tarafta. nasıl toplayacağız bu kadar eŐyayı biz? yani Őart mı iki gŐnlŐk tatil için?

30.mayıs

bu sefer çok sıkıldım ben bu tatilden. hep ayni insanlar, hep ayni lakırdılar, ayni espiriler hatta ayni dedikodular. abe kardeŐim geçen seneden beri bir miktar ihtiyaqladėınıza göre artık Şu dedikodunun da 'muhteviyatını' bir deėiŐtirsenez...

4.haziran

kŐye giderken birden aklıma bisiklet geldi. tŐh be... hani ben bisikleti tamir ettirip arabanın arkasına atacaktım ha? ne oldu? döner dönmez hemen çıkartıyorum depodan.

49 ÖLMEK ZAMANI

9.haziran

bu sefer feribotla dönmeyeceğiz. balıkesir civarında mangal yapan bir yer var. orada öğlen yemeği yedikten sonra bakalım ne yaparız. yani bir kalem pizola için bu kadar yol tepilir mi? bizde akıl olsa...

14.haziran

keşke bir on gün daha kalsaymışız. istanbul'un bu rutubetli sıcaklığı insanı mahvediyor. bir ara aşağıya inip şu bisikleti çıkartayım dedim ama... nafiye. bu sıcaklarda değil bisikleti kendimi bile taşıyacak halim yok. hakikaten şu son günlerde bir halsizlik çöktü üstüme, dayanılır gibi değil. sıcaktan herhalde...

16.haziran

hafta sonu yağmurluymuş. radyo öyle dedi. aslında emekli olmasam birileri bana yukarlardan bir yerden hafta sonuna doğru komplo kuruyor derdim ama...

18.haziran

yağmur mu su serpintisi mi belli değil. bir geldi bir geçti. rutubet, sıcak eskisinden de beter. nefes alamıyorum. boğuluyorum sanki. bisikleti yaptıracaktık güya. yaptırırım be... sonbahar bir gelsin... akşam serinliğinde... vurdum mu kendimi arka yollara... tıpkı bostancı'daki gibi... o zamanlar dokuz yaşındaydım. ne binerdik ama bisiklete. engin ben bir de necip.

21.haziran

dün öğleden sonra hastaneye zor yetiştik. hemen oksijenle bilmem ne ilacını dayadılar gırtlığıma. ölmek te

50 ÖLMEK ZAMANI

amma zormuş.... neyse bu sefer ucuz atlattık. havalardan herhalde...

babam öleli neredeyse bir ay olacak. evdeki eşyalarını topluyoruz yavaş yavaş. kapıcı "abi sizin aşağıda bir sürü ıvır ıvır zıvırınız var" dedi. ıvır zıvır dediği bir boy aynası, bir kaç parça sehpa... ha bir de benim eski bisiklet. lastikleri inmiş...

11temmuz2002